

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ПРИМІЩЕННЯ

Ці стандарти містять мінімум вимог, яких слід дотримуватись із метою запевнення безпеки при впорядкуванні санітарно-гігієнічних приміщень на території будов.

Кожний роботодавець має обов'язок запевнити працівникам санітарно-гігієнічне обладнання і приміщення, вид, кількість і розмір яких має бути достосований до кількості працюючих, технологій, що стосуються, різновиду праці і умов їхнього виконання.

У випадку питань або сумніві сконтактуйтеся із найближчим спеціалістом БГП.

Цей стандарт:

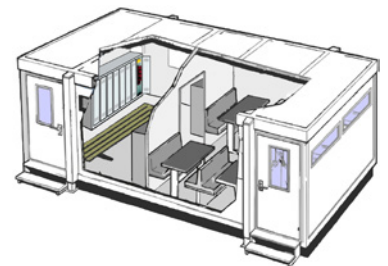
- містить вимоги, що виникають із польських правил і норм, а також внутрішнього регламенту Порозуміння для Безпеки у Будівництві,
- є обов'язковим для усіх підрозділів Порозуміння для Безпеки і Будівництва,
- допомагає запевнити безпечні та ефективну практику під час робіт.

А. ВСТУП

1. До санітарно-гігієнічних приміщень зараховуються: роздягальні, вмивальні, душові, туалети, їдальні, приміщення для обігрівання працівників, курильні і приміщення для сушіння робочого і захисного одягу.
2. Санітарно-гігієнічні приміщення мають бути опалювані, освітлені і вентилязовані згідно із вимогами, зазначеними в технічно-будівельних регламентах і польських нормах.
3. Висота гігієнічно-санітарних приміщень не повинна бути нижчою за 2,5 м, а мінімальна висота у особливих умовах 2,2 м.
4. Гігієнічно-санітарні приміщення та їхнє обладнання повинно утримуватись у стані, що запевнює працівникам безпечне і гігієнічне користування ними. Із цією метою вимагається, щоб:
  - підлога та стіни приміщень були виконані таким чином, щоб було легко утримувати чистоту,
  - стіни до висоти щонаймені 2 м були покриті гладкими матеріалами, невбираючими і вологовідpornими,
  - у приміщеннях умивалень і душових у місцях миття, на підлогах, виконаних із матеріалів із високою теплопровідністю, мають бути покладені помости або інші ізолюючі підкладки.
5. Плануючи організацію основних і допоміжних санітарно-гігієнічних приміщень, слід кожного разу враховувати потреби власних працівників і субпідрядників.

Б. РОЗДЯГАЛЬНЯ

1. Роздягальні повинні бути обладнані в окремих або виділених приміщеннях (Мал. 1).
2. Приміщення, призначене для роздягальні, повинно бути сухим і в міру можливості освітленим денним світлом.

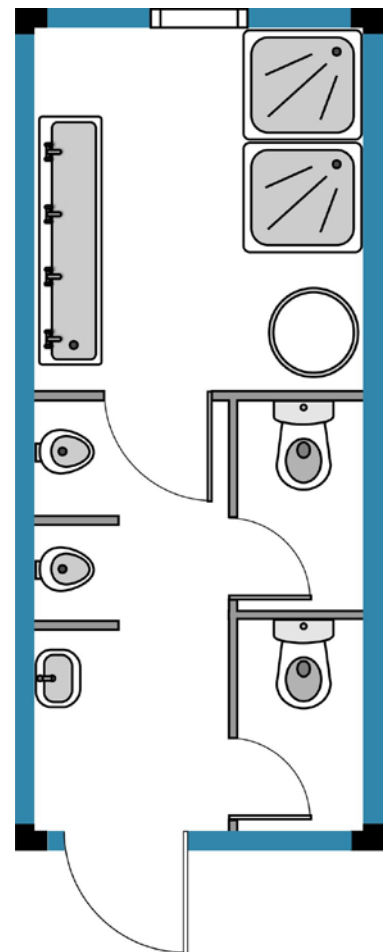

Мал. 1. Соціальне приміщення

3. У роздягальнях належить забезпечити щонайменш чотириразову зміну повітря протягом години, а у роздягальнях із вікнами, що відкриваються, призначених не більш як для десяти працівників, обмін повітря не може бути рідшим, ніж двічі на годину.
4. Роздягальні, призначені більш ніж для 25 працівників, повинні бути обладнані механічною вентиляцією.
5. У роздягальні мають бути забезпечені сидячі місця для щонайменш 50% затrudнених на найчисельнішій зміні.
6. Ширина проходів між двома рядами шаф і головних комунікаційних проходів не повинна бути меншою за 1,5 м. Ширина проходів між рядами шаф і стіною не повинна бути меншою за 1,1 м.
7. Шафи для одягу повинні відповідати вимогам польських норм.
8. Роздягалки повинні бути пристосовані до різновиду праць, інтенсивності ймовірного забруднення тіла працівника і заневищення одягу шкідливими і отруйними речовинами або патогенними матеріалами.
9. Роздягалки повинні відповідати вимогам приміщень, призначених до переховування робочого одягу, засобів індивідуального захисту і власного одягу працівників.
10. У комплексі роздягалки, призначеному для працівників затrudнених при роботах, що призводять до значного забруднення або намокання одягу, що створює можливість заневищення шафи усередині, а також для працівників, робочих одяг котрих через вид виконуваних робіт має особливі санітарно-гігієнічні вимоги, повинні знаходитись приміщення, обладнані для потреб обладнання до знезараження, відпилювання і сушіння одягу. У випадку одночасного розташування кількох пристроїв, кожен із них має бути розміщений у окремому приміщенні.

В. УМИВАЛЬНІ КІМНАТИ І ДУШОВІ

1. Умивальна кімната повинна бути обладнана емальованими умивальниками або виконаними із антикорозійного матеріалу, згідно із польською нормою.
2. До умивальників повинна бути підведена проточна вода, тепла і холодна.
3. На кожних десять працівників найчисельнішої зміни в умивальній кімнаті повинен бути передбачений щонайменш один індивідуальний умивальник. У ситуації із працівниками, зайнятими на брудних роботах у контакт з шкідливими або патогенними речовинами на кожних п'ятьох працівників повинен бути щонайменш один умивальник, але не менш ніж один за меншої кількості працюючих (Мал. 2).
4. У випадку застосування для спільного миття рядів умивальників (наприклад, на будівельних майданчиках), щонайменш одне місце для миття (водопровідний кран) повинно бути для кожних п'яти одночасно затrudнених працівників.
5. Для кожних тридцяти чоловіків або на кожних двадцять жінок, одночасно працюючих на офісних роботах або в умовах наближених до цих робіт, повинен бути щонайменш один умивальник, але не менше ніж один умивальник за меншої кількості працюючих.
6. Для працівників, що наражені на забруднення ніг в процесі роботи, в умивальних кімнатах повинні бути замонтовані лотки для миття ніг із підведеною теплою водою, кількістю щонайменш один лоток на кожних десять працівників. Лотки не вимагаються для працівників затrudнених при роботах на відкритому повітрі за територією підприємства.
7. У комплексі роздягалки повинні знаходитись приміщення із душем, якщо вимагаються цього умови роботи або охорони здоров'я працівників.

Мал. 2. Санітарне приміщення

8. Приміщення із душами повинні бути легко доступними і гарантувати після миття працівників, одягнених у власний одяг.
9. Для кожних вісьми працівників найчисельнішої зміни, що виконують роботи, пов'язані із забрудненням тіла, повинна бути щонайменш одна духова кабіна. У випадку працівників, zatrudнених до робіт, пов'язаних із застосуванням або виділенням отруйних, патогенних, радіоактивних, подразнюючих, алергогенних речовин або інших матеріалів із неприємним запахом, а також до праць із пилом у вологому і жаркому мікрокліматі або таких, що призводять до інтенсивного забруднення, на кожних п'ять осів повинна бути щонайменш одна духова кабіна, але не менше ніж одна у випадку меншої кількості zatrudнених.
10. Розміри душової кабіни мають відповідати технічно-будівельним положенням.
11. Ширина проходу між двома рядами кабін, при застосуванні розсувних штор або стінок, повинна мати щонайменш 1,3 м, а між кабінами і стіною – щонайменш 0,9 м.
12. До душів повинна подаватись проточна вода, холодна і тепла. Використана вода повинна відводитись до каналізації.
13. Температура теплої води, підведеної до умивальників, душів і лотків, за застосуванням централізованої регуляції або спільного змішування води, повинна мати від 35°C до 40°C, а у випадку індивідуальних змішувачів – від 50°C до 60°C.
14. У приміщеннях умивальних кімнат слід запевнити зміну повітря щонайменш двічі протягом години, у той час як у приміщеннях із душами зміна ця не повинна бути менша ніж п'ять разів на годину.

Г. ТУАЛЕТИ

1. Туалети повинні розміщуватись на відстані не більше 75 м від робочого місця. Відстань ця може біти більша лише для робітників, що постійно працюють на відкритому повітрі, але не повинна вона перевищувати 125 м від найдальшого робочого місця.
2. Туалети в будинках повинні бути обладнані на кожному поверсі. Якщо на поверсі працює менше ніж десять осіб, туалети не можуть знаходитись далі ніж на сусідньому поверсі.
3. Встановленні у туалетах унітази і пісуари повинні бути змивані проточною водою та підведені до каналізації.
4. У туалетних приміщеннях слід запевнити зміну повітря у кількості не менше ніж 50 м³ на годину у випадку одного унітазу і 25 м³ у випадку одного пісуару.
5. Для працівників, зайнятих на відкритому повітрі за територією підприємства протягом періоду не довшого за три місяці, а також для зайнятих у будинках без водно-каналізаційного підведення, можуть бути влаштовані унітази, обладнані щільними резервуарами для відходів.
6. Для кожних тридцяти чоловіків, зайнятих на одній зміні, повинен бути обладнаний щонайменш один унітаз і один пісуар, але не менше ніж один унітаз і один пісуар при меншій кількості працюючих.
7. Для кожних двадцяти жінок, зайнятих на одній зміні, повинен бути обладнаний один унітаз, але не менше ніж один унітаз при меншій кількості працівниць.

Д. ЇДАЛЬНІ

1. Роботодавець, що наймає більш ніж двадцять осіб на одній зміні, повинен запевнити працівникам приміщення для прийому їжі, далі називане „їдальня”.
2. Вище зазначений обов’язок стосується також роботодавців, що наймають двадцять і менше працівників, якщо вони наражені на контакт зі шкідливими або радіоактивними речовинами, патогенними біологічними матеріалами або при особиво забруднюючих працях.
3. У їдальні належить на видимому місці замістити написи або інформаційні знаки про заборону куріння тютюну.
4. Поверхня їдальні не повинна бути менша за 8 м².
5. Кожному працівникові, що приймає їжу у їдальні, має бути запевнене індивідуальне місце для сидіння за столом.
6. Їдальня повинна бути обладнана умивальниками у кількості не меншій ніж один умивальник на двадцять місць для сидіння, але не менше ніж один умивальник.
7. Біля кожного умивальника повинні знаходитись одноразові рушники або повинна бути замонтована сушка для рук.
8. У їдальні повинні бути замонтовані прилади, що дають можливість працівникам підігрівати власну їжу і двокамерні раковини у кількості одна раковина для двадцяти місць у їдальні, але не менше ніж одна раковина на їдальню.
9. У приміщенні їдальні належить запевнити щонайменш двохразову зміну повітря протягом години.
10. Для робітників, що виконують працю у контакті із патогенними або отруйними матеріалами, повинні бути обладнані окремі їдальні, недоступні для інших працівників.
11. Їдальня, про яку мова у пункті 10., повинна бути відділена від приміщення праці ізолюючим приміщенням, у якому належить обладнати місця для залишення захисного одягу і замонтувати умивальники із теплою проточною водою.

Е. КУРИЛЬНІ ПРИМІЩЕННЯ

1. Куріння тютюну на підприємствах дозволене виключно у відповідньо пристосованих до цього приміщеннях - курільних, обладнаних достатньою кількістю попільничок.
2. Курільні кімнати повинні бути розміщені у місцях, які не наражають некурящі особи на вдихання тютюнового диму.
3. У курільній повинно бути щонайменш 0,1 м² поверхні підлоги на кожного працівника найбільшої зміни, що користується тим приміщенням. Але поверхня приміщення, призначеного для куріння, не може бути менша за 4 м².
4. У курільній належить змінювати повітря щонайменш десять разів протягом години.

Ж. ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ ПРАННЯ, ЗНЕЗАРАЖЕННЯ, СУШІННЯ І ВІДПИЛЕННЯ РОБОЧОГО ОДЯГУ ТА ВЗУТТЯ, А ТАКОЖ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1. Якщо призначений для прання робочий або захисний одяг може бути джерелом забруднення іншого праного одночасно одягу, а також якщо він є особливо забрудненим або якщо вимагають того особливі умови гігієни продукції, на підприємстві повинна бути обладнана спеціальна пральня одягу, оснащена механічним обладнанням для прання.
2. Поруч із пральнею слід забезпечити можливість видалення пилу, дезинфекції та сушіння робочого одягу та взуття і засобів індивідуального захисту, а також ремонту робочого одягу і взуття.
3. На кожного працівника, що користується сушкою, повинно бути призначено щонайменше 0,2 м² поверхні підлоги.
4. На підприємстві, в якому робочий одяг і взуття та засоби індивідуального захисту, що використовуються робітниками, наражені на заневищення хемічними речовинами або препаратами класифікованими як небезпечні, слід застосовувати обладнання, що служить для нейтралізації цих речовин або препаратів.

З. ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ ОБІГРІВУ ПРАЦІВНИКІВ

1. У випадку праць, що виконуються на відкритому повітрі або у необігріваних приміщеннях працівникам слід забезпечити приміщення, що дають можливість сховатись від атмосферних опадів, обігрітись і змінити одяг.
2. Вище зазначені приміщення повинні бути розміщені близько від робочих місць і обладнані приладами для підігріву їжі.
3. У приміщеннях для обігріву працівників повинна бути забезпечена температура щонайменше 16°C, а на кожного працівника найчисленнішої зміни повинно приходиться щонайменше 0,1 м² поверхні, при чому уся поверхня приміщення не може бути менше за 8 м².
4. Якщо із огляду на вид робіт, що виконуються на відкритому повітрі у зимовий період, не можливо забезпечення приміщень, про які мова у пункті 3.1., належить гарантувати працівникам відповідним чином обладнані джерела тепла, із дотриманням вимог протипожежної безпеки, розміщеними близько робочих місць.